

Bezoekadres
Jodenbreestraat 25
1011 NH Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Postbus 2758
1000 CT Amsterdam
Telefoon 020 552 9111
Fax 020 552 7787
info@dro.amsterdam.nl
www.dro.amsterdam.nl

Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC)

Stadsdeel Oost
Dagelijks Bestuur
t.a.v. Mvr. P. Brouwer
Postbus 2003
1000 CA Amsterdam

Datum
Ons kenmerk
Behandeld door
Doorkiesnummer
E-mail

N. Bosch
020 552 7953
n.bosch@dro.amsterdam.nl

Onderwerp Advies voorontwerp bestemmingsplan Dorp Sloten en Ringvaartdijk Oost

Geachte mevrouw Brouwer,

Op 29 maart 2011 is door u een advies gevraagd in het kader van artikel 3.1.1. Bro voor het voorontwerp bestemmingsplan Dorp Sloten en Ringvaartdijk Oost, te Amsterdam Nieuw-West. Aangezien het hier gaat om een initiatief in de Hoofdgroenstructuur is een advies van de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) vereist, conform het toetsingskader Hoofdgroenstructuur zoals opgenomen in het instrumentarium van de 'Structuurvisie Amsterdam 2040 - Economisch sterk en duurzaam'. In een eerder stadium adviseerde de TAC op verzoek van voormalig stadsdeel Osdorp inzake de casus 'Garage/berging Ringvaartdijk 54'.

Beleidskader Structuurvisie

Het plangebied van het bestemmingsplan Dorp Sloten en Ringvaartdijk Oost kent volgens de Structuurvisie Amsterdam 2040 vier verschillende groentypen, namelijk corridor, volkstuintuin/schoolwerktuin, sportpark en ruigtegebied/struinnatuur. Bij de toetsing op inpasbaarheid worden de voor het betreffende groentype geldende richtlijnen gehanteerd.

De volgende richtlijnen gelden voor het groentype 'corridor':

Corridor	
Gebruik, gewenste beleving	Verplaatsing wandelend of per fiets via een bij voorkeur natuurlijk ingerichte groene parkstrook. Tevens ecologische verbindingzone. Meer dan bij groene routes heeft de groene corridor ook het karakter van een park- of natuurstrook.
Gewenste zonering	Combinatie van groene route en ecologische verbindingzone.
Type beheer	Groene route intermediair, ecologische verbindingzone extensief.
Ontsluiting	Ecologische verbindingzone niet of zeer beperkt ontsloten. Groene route is optimaal ontsloten.
Bezoekersdruk	Niet of zeer beperkt (ecologische verbindingzone) Hoog (op de begeleidende wandel- en fietspaden).
Voorbeelden	Oeverzone ringvaart Haarlemmermeerpolder (Groene AS), Westoever Zeeburgereiland + aangrenzend deel Diemerzeedijk, Ringvaartoever bij Flevopark, strook langs Noordhollands kanaal.
Beleidsintentie	De ecologische verbindingzone wordt optimaal ingericht voor de betreffende doelsoorten, is niet of nauwelijks toegankelijk, maar wel goed zichtbaar. De groene route is aantrekkelijk voor wandelaars en fietsers, geeft een goed zicht op de ecologische verbindingzone.
Inpasbare voorzieningen	Ecologische zone: Geen. Groene route: kleinschalige recreatieve en op de natuur gerichte elementen: picknicktafel, bankje, informatiebord, uitkijkplatform, vogelkijkscherm. De corridors mogen niet (verder) worden doorsneden met infrastructuur of anderszins hun kwaliteit als groene route annex ecologische verbindingzone verliezen. Als er privétuinen binnen de corridors vallen dan mogen deze niet worden verhard.

De volgende richtlijnen gelden voor het groentype 'volkstuintuin/schoolwerktuin':

Volkstuintuin/schoolwerktuin	
Gebruik, gewenste beleving	<p>Onderscheid wordt gemaakt tussen volkstuintuinen in de stadsrand en verder weg gelegen tuinen. In deze laatste vindt relatief meer verblijfsrecreatie plaats.</p> <p>Volkstuinen zijn bedoeld voor dag- of verblijfsrecreatie, met onderhoud van sier- en groentetuinen als dagelijkse bezigheid. Voor de belevingskwaliteit zijn belangrijk: een gevoel van afstand tot de stad, de verzorgdheid en aantrekkelijkheid van het complex (waarbij onderhoud een doorslaggevende rol speelt) en de sociale samenhang binnen het park.</p> <p>Het volkstuintuin moet mede een publieksfunctie vervullen, bijvoorbeeld door middel van een voorlichtingscentrum of kleine markt in de entreezone.</p> <p>Indien deel uitmakend van een recreatief of ecologisch netwerk, moet het park ook een groene wandel- of fietsroute of ecologische verbindingzone bezitten.</p> <p>Bebouwing en verharding moeten ondergeschikt blijven aan de groenfunctie.</p> <p>Schoolwerktuinen zijn specifiek bestemd om schoolkinderen groente, fruit en bloemen te laten kweken. Schoolwerktuinen hebben een educatieve ruimte nodig en een beheergebouw. De publieksfunctie is beperkt.</p>
Gewenste zonering	<p>Entreezone met verenigings- en publieksvoorzieningen.</p> <p>Tuinen, gescheiden door hagen, windsingels en dergelijke.</p> <p>Bij volkstuintuinen: doorgaande routes, ingericht als recreatieve wandel- en fietsroute.</p> <p>Buitensingel en ringsloot, natuurvriendelijk ingericht en beheerd.</p>
Type beheer	Intensief. Natuurlijke delen extensief.
Ontsluiting	Maximaal.
Bezoekersdruk	gemiddeld (volkstuintuinen), laag (schoolwerktuinen).
Voorbeelden	Sloterdijkmeer/Ons Genoegen, Amstelglorie, Ons Buiten, Klein Danzig, schoolwerktuinen Baanackerspark.
Beleidsintentie	<p>Volkstuintuinen dienen een openbaar karakter te krijgen.</p> <p>Stimuleren van culturele voorzieningen die passen bij het gebied (bijvoorbeeld beeldentuin).</p> <p>Schoolwerktuinen dienen primair het onderwijs.</p> <p>Voor elk park is een beheerplan nodig voor het gemeenschappelijke groen volgens Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren.</p> <p>Alleen op de verblijfsrecreatieve tuinen is het toegestaan gedurende april t/m september te overnachten.</p> <p>Kleinschalige evenementen (bijvoorbeeld informatiemarkt, culturele voorstellingen).</p>
Inpasbare voorzieningen	<p>Bebouwing en verharding, ondergeschikt aan de groenfunctie.</p> <p>Kleinschalige voorzieningen voor tuinverenigingen.</p> <p>Volkstuintuinen: Voorzieningen die het medegebruik stimuleren, zoals wandelpaden, kleinschalige horeca, kinderspeelplaats, sportveldjes, kunstobjecten.</p> <p>Voorzieningen gericht op natureducatie.</p>

De volgende richtlijnen gelden voor het groentype 'sportpark':

Sportpark	
Gebruik, gewenste beleving	Sportparken: alle terreinen voor (landgebonden) sport in verenigings- en/of clubverband. Sportparken worden gebruikt voor intensieve sportbeoefening en dienen daarnaast voor de recreatieve sportbeoefening en als onderdeel van het openbare leven op wijkniveau. De bezoekers zijn voornamelijk georganiseerde en ongeorganiseerde sporters en toeschouwers. De grotere parken hebben daarnaast een beperkte functie als wandelgebied. Belangrijk is dat de parken op een goede manier zijn ingebed in de stedelijke omgeving, vrij toegankelijk en uitnodigend zijn en geen geïsoleerde eenheden vormen. Onderscheid kan hierbij gemaakt worden naar (kleinschalige) stedelijke parken en de (grootschalige) groene sportparken.
Gewenste zonering	Velden, vrijetijdsaanbod (binnen en buiten) voor intensief gebruik, met ruimte voor toeschouwers. Waar afscheiding gewenst is groene randen met waterlijst voor verfraaiing en afscherming, rekening houdend met de sportfunctie.
Type beheer	Velden: intensief, gericht op een optimaal sportief gebruik. Groene Randen: intensief, gericht op groene verfraaiing van het sportpark, zowel voor de bezoekers als voor de omwonenden. Als het Sportpark in een ecologische structuur ligt dan dient het water in de waterlijst natuurvriendelijk (extensief) te worden aangelegd en onderhouden. Voorbeeld: sportpark Middenmeer, liggend in het Ecolint.
Ontsluiting	Intensief.
Bezoekersdruk	Hoog.
Voorbeelden	Stedelijke sportparken: Olympiaplein, J. Bankersweg, Jan van Galenstraat, Tuindorp Oostzaan, Tennis-park Linnaeushof. Groene sportparken: Ookmeer, Middenmeer-Voorland, Sloten, Kadoelen, De Weeren, W.H. Vliegengos.
Beleidsintentie	Stedelijke sportparken: Stedelijke sportparken zijn de (vaak kleinschalige) in de wijken geïntegreerde sportparken, waaronder tennisparken. Centraal staat het in stand houden van een kleinschalig fijnmazig sportaanbod. De velden en vrijetijdsaanbod (binnen en buiten) worden ingericht voor optimaal sportief gebruik. Bij voorkeur dienen gebouwde voorzieningen zoveel mogelijk geclusterd in aangrenzende bouwblokken te worden gevestigd. Groene sportparken: De groene sportparken zijn de grotere sportparken (waaronder de in het Sportplan genoemde topparken Bijlmerpark, Ookmeer, Eendracht, Sloten, Middenmeer-Voorland) die qua locatie nauw aansluiten op de groenstructuur van de stad (waaronder golfterreinen). Naast sportbeoefening staat hier ook groenbeleving en groene recreatie centraal. Bebouwing dient zoveel mogelijk in geclusterde vorm op het sportpark plaats te vinden. Het openbare en (fysiek) open karakter van de sportparken moet worden versterkt. Groene, recreatieve routes over het park verbinden stad en ommeland. Modernisering waarbij het bestaande groene karakter niet wezenlijk verandert geldt als inpasbaar binnen sportparken. Het sportpark is hoogwaardig landschapelijk vorm gegeven. Het groen dient vooral ter verbinding en verfraaiing. Een waterlijst om het gebied en een goede dooradering met sloten zorgt voor waterberging en biedt daarnaast kansen voor de natuur. Als het sportpark in of nabij een ecologische structuur ligt (Middenmeer in ecolint, Sportpark Sloten bij Groene As) dan dienen de waterpartijen met natuurvriendelijke oevers te worden ingericht en natuurvriendelijk te worden beheerd. Het bebouwings-/verhardingspercentage bedraagt op zowel stedelijke als groene sportparken maximaal circa 15% van de totale oppervlakte van het betreffende sportpark. Voor sportparken waar op het moment van vaststelling van de Structuurvisie al een hoger percentage voor bebouwing/verharding is én voor topparken (vastgesteld en vast te stellen in toekomstige Sportnota's), geldt een percentage van circa 20%. Kunstgras en verharding ten behoeve van sportuitoefening vallen niet onder de verhardingsnorm en zijn toegestaan. Parkeerfaciliteiten (inclusief gewapend gras) vallen wel onder de verhardingsnorm. Evenementen die aansluiten bij de mogelijkheden, het karakter, de omvang en de opzet van het sportpark (bijvoorbeeld sportevenementen en manifestaties).
Inpasbare voorzieningen	Recreatieve routes, voorzieningen voor intensief sportief en maatschappelijk (mede)gebruik, zoals een beheerdersgebouw, (multifunctioneel) clubgebouw, maatschappelijke voorzieningen (kinderopvang, voorzieningen voor buurtactiviteiten en onderwijs), commercieel sportaanbod (indoorsport en leisure-functies), commerciële functies (gezondheidscentra, fysio, kleinschalige overnachtingsmogelijkheden gelieerd aan topsport), mits een directe versterkende link aan het sportaanbod blijvend gegarandeerd kan worden. Op de groene sportparken zijn overdekte voorzieningen alleen inpasbaar als ze het groene karakter van het sportpark niet aantasten.

De volgende richtlijnen gelden voor het groentype 'ruigtegebied/struinnatuur':

Ruigtegebied/struinnatuur	
Gebruik, gewenste beleving	Wild ogende gebieden die voor Amsterdam zeldzame planten en dieren bevatten en mogelijkheden bieden voor natuurbeleving vanaf de randen of vanaf ongebaande paden door het gebied. Natuur- en landschapsgerichte recreatie, met een gevoel van afstand tot de stad. Mogelijkheden voor 'natuurvorsen'. Hoewel kleinschalige voorzieningen nodig zijn, ligt de kwaliteit van de beleving in het ongeplande karakter: ontwerper en beheerder blijven achter de schermen.
Gewenste zonering	Entreezone. Achterland (het eigenlijke ruigtegebied).
Type beheer	Extensief. Intensief toezicht en voorlichting door beheerders (natuurwachters).
Ontsluiting	Entreezone maximaal. Achterland extensief (voetpaden, laarzenpaden). Soms zeer beperkt toegankelijk, dan geen entreezone.
Bezoekersdruk	Laag.
Voorbeelden	Natuurdeel Diemerpark, Geuzenbos, Oeverlanden, Nieuwe Meer in Amsterdamse Bos, Joodse begraafplaats in Flevopark, Ecozone Schellingwoude, Brettenzone, Noorder IJplas, Riethoek en Hoge Dijk.
Beleidsintentie	Deze gebieden mogen niet opgevuld raken met andere functies of met andersoortige groenfuncties (volkstuinten, sportparken, parken e.d.). Intensieve recreatievormen en recreatie die niet primair op de natuur is gericht, zijn niet toegestaan. Kleinschalige evenementen (bijvoorbeeld informatiemarkt).
Inpasbare voorzieningen	In entreezone informatieborden, banken, prullenbakken, fietsenrekken, eventueel een klein infocentrum en beheerderonderkomen (vergelijk natuurtuin De Wiedijk). In het achterland hoogstens onverharde of half verharde wandelpaden en op natuurbeleving gerichte voorzieningen als een vogeluitkijktent.

Het plan

Het plangebied ligt aan de zuidwestzijde van Amsterdam, op enige afstand van de A4 en de A9. De begrenzing van Dorp Sloten wordt gevormd door de Ringvaart en de Slotervaart aan de (zuid)westkant, een stukje van de Baden Powellweg en de Vrije Geer aan de noord- en noordoostkant, het Ditlaar aan de oostkant en de oostzijde van de volkstuinten aan de zuidoostkant. De Ringvaartdijk Oost loopt vanaf de Molen van Sloten tot aan de Oude Haagse weg.

Dit nieuwe bestemmingsplan beoogt twee zaken te regelen. Als eerste biedt het plan een actuele planologische regeling voor het Dorp Sloten op basis van de in 2009 opgestelde 'Dorpsvisie'. Als tweede wordt daardoor een noodzakelijke dijkversterking van de Ringvaartdijk Oost mogelijk gemaakt, en in combinatie daarmee zowel de aanleg van een deel van de Groene As als de aansluiting van de woonarken langs de Ringvaartdijk Oost op de nutsvoorzieningen gerealiseerd.

Voor het grootste deel van het dorp Sloten geldt sinds 3 oktober 1995 het bestemmingsplan Dorp Sloten. Dat was in hoofdlijnen een consoliderend plan waarin de bestaande functies met een gedetailleerde regeling voor bebouwing en gebruik zijn vastgelegd. Aan een aantal onderdelen hebben Gedeputeerde Staten van Noord-Holland in 1996 echter hun goedkeuring onthouden. Op de volgende onderdelen is het bestemmingsplan daardoor nooit in werking getreden: de strook verkeersareaal langs de Ringvaart, de bebouwingsregeling in de tuinen van de woonboten in de Ringvaart, het sportpark met de hockeyvelden van vereniging Xenios, twee strookjes tuinbestemming langs de woonboten aan de Slotervaart, twee ligplaatsen van woonboten aan de Slotervaart en de bedrijvenbestemming op de panden met het adres Sloterweg 1247 B t/m H.

In dit bestemmingsplan is nieuwbouw voor de Bovenlandsschool opgenomen in de Hoofdgroenstructuur. De omgevingsvergunning daarvoor is inmiddels naar uw

zeggen onherroepelijk. In dit bestemmingsplan is deze vergunde situatie om die reden vastgelegd. Deze heeft de bestemming 'maatschappelijk' meegekregen.

Qua varianten voor de dijkverbetering is in dit bestemmingsplan de voorkeur uitgesproken voor de 'groene dijk'. In deze variant worden het fietspad en de weg met openbaar langsparkeren tegen de tuinen van de woonarken aangelegd. De kruin van de dijk wordt groen en de Groene As komt aan de binnenzijde van de dijk te liggen. Ter hoogte van de hockeyvelden worden 100 parkeerplaatsen gerealiseerd ten behoeve van de gebruikers van deze velden. Het fietspad loopt hier niet over de weg die voor het parkeren wordt gebruikt. Fietspad en parkeren zijn hier uit elkaar getrokken. De keuze voor deze variant is echter nog niet definitief en mag voorzien worden van commentaar.

De agrarische functie is beperkt tot agrarisch natuurbeheer (beweiding en maaien). Grondgebonden veehouderij in combinatie met agrarisch natuurbeheer is derhalve mogelijk (koeien en schapen). Werkzaamheden die de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het waterrijke veenweidegebied kunnen aantasten, zijn alleen met een aanlegvergunning toelaatbaar. Wel is het mogelijk om bruggetjes en hekjes te bouwen ten behoeve van de laarzenpaden (met een hoogte van maximaal 1.50 meter).

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor plantsoenen, parken en groenvoorzieningen; extensief dagrecreatief gebruik met bijbehorende kleinschalige voorzieningen; openbare ruimte en waterlopen en waterpartijen. Hiertoe worden ook gerekend: voet- en fietspaden, straatmeubilair, speelvoorzieningen en nutsvoorzieningen. Deze bestemming is ook gebruikt voor de ecologische verbindingstroken langs de Slotervaart en de Ringvaart. Deze hebben ter plaatse een specifieke aanduiding 'ecologische waarde' meegekregen. Hierbinnen is natuurontwikkeling toegestaan in de vorm van een ecologische verbindingzone met de daarbij behorende voorzieningen.

De bestemming Recreatie is gebruikt voor de volkstuinten ten zuiden van de Sloterweg. De bestaande situatie is hier bestemd en de bouw- en gebruiksmogelijkheden zijn overgenomen uit het geldende bestemmingsplan.

De bestemming Sport is gebruikt voor de hockeyvelden en verenigingsgebouwen van sportpark Sloten West. De bestaande situatie is hier bestemd en de bouw- en gebruiksmogelijkheden zijn overgenomen uit het geldende bestemmingsplan. Conform de 'Dorpsvisie' is geen uitbreiding van het terrein mogelijk gemaakt. Ter plaatse is de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding antennemast' opgenomen. Het gaat hierbij om een antennemast voor mobiele telecommunicatie met een bouwhoogte van maximaal 40 meter, waar de TAC destijds positief over heeft geadviseerd.

De bestemming Tuin is ondermeer gebruikt voor de strook groen langs de woonboten aan de Ringvaartdijk. In tuinen bij een ligplaats voor een woonschip wordt een bijgebouw toegestaan met een oppervlakte van 30 m² en een bouwhoogte van 3 meter.

Advies

Op grond van de door u verstrekte informatie (voorontwerp-bestemmingsplan Dorp Sloten en Ringvaartdijk Oost zijnde toelichting, voorschriften, twee plankaarten [versie maart 2011]) merkt de TAC op dat de plannen voor de dijkverbetering opnieuw ter advisering aan de TAC voorgelegd moeten worden indien uiteindelijk besloten mocht worden tot een ander model dan 'de groene dijk'.

Verder wijst de TAC erop dat de beleving van de groene ruimte in de omgeving van de Ringvaartdijk ten eerste gediend is met openheid. In het eerder door de TAC uitgebrachte advies inzake de plannen voor het perceel Ringvaartdijk 54 is daar ook al op gewezen. Ook in het huidige plan wordt onvoldoende rekening gehouden met de ruimtelijke beperkingen die voortvloeien uit de ligging van het plangebied binnen de Hoofdgroenstructuur. Zo laat de Structuurvisie niet toe dat privé-tuinen in het groentype 'corridor' worden verhard, laat staan bebouwd. Het toestaan van bijgebouwen bij woonschepen is dan ook strijdig met de doelstellingen van de Hoofdgroenstructuur voor het groentype 'corridor'. De beleidsintentie voor dit groentype is gericht op het zoveel mogelijk open houden van het landschap. Om die reden zijn daar slechts kleine, groenondersteunende voorzieningen toegestaan. Door het toelaten van aanvullende bebouwing zullen de Ringvaartdijk en zijn omgeving verrommelen en zal de belevingswaarde van de groene ruimte in dit gedeelte van de Hoofdgroenstructuur worden aangetast. De TAC acht dit gedeelte van het bestemmingsplan dan ook niet inpasbaar in de Hoofdgroenstructuur.

Evenmin inpasbaar in de Hoofdgroenstructuur is de voorgenomen bouw van de Bovenlandschool. Ingevolge een besluit van de gemeenteraad is het gebied waar de school is gepland toegevoegd aan de Hoofdgroenstructuur. Daarom is de TAC genoodzaakt om vast te stellen dat de voorgenomen nieuwbouw van deze school op de aangegeven locatie niet inpasbaar is.

Met zorg heeft de TAC kennis genomen van de plannen voor de realisering van een multifunctioneel gebouw in maximaal drie lagen aan het 'havenplein'. De TAC verwacht van een dergelijk bouwplan geen versterking van het dorps-, niet-stedelijke karakter van het Dorp Sloten. Verder blijkt naar de mening van de TAC uit het bestemmingsplan onvoldoende dat met dit bouwvoornemen een kwaliteitsimpuls voor de belevings- en gebruikswaarde van het ter plaatse aanwezige groen en water wordt beoogd.

Voor het overige acht de TAC de voorstellen van het voorliggende plan inpasbaar in de Hoofdgroenstructuur.

Hoogachtend,

Prof. dr. G.J. Borger
Voorzitter van Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur